گەنــدەڵی و ســتەم … بەختیــار محەمەد

هەموو گەندەڵكارێك ستەمكارە و هەموو ستەمكارێكیش گەندەڵكارە؛ ئەگەر گەندەڵی نەبێ، ئەوە دۆخی ستەم و ستەمكارییش دروست نابێ (گەندەڵی و ستەم و ستەمكاریی تەواوكەری یەكترن).
هەموو دیموكراسیەتێكیش لە سایەی گەندەڵیدا، درۆیەكی یەكجار ((سەخیف)) و گەورەیە؛ وەك ئەو دیموكراسیەتەی، كە لە هەرێمی كوردستاندا هەیە: ناوەڕۆكی دیموكراسیەتی هەرێمی كوردستان (كە دەسەڵات شانازی پێوە دەكا) بریتییە لە نادادپەروەری و گەندەڵی و ستەم… ئەمە دیموكراسیەتی دەوڵەمەندە (دەوڵەمەندەكانە چەتە و مشەخۆرەكان، ئەوانەی لە دەزگای حزبی دەسەڵاتداردا بەرهەم هاتوون)، نەك دیموكراسیەتی زۆربەی خەڵكی ستەمدیدە و هەژار.

ئەگەر دیموكراسیەتێك دادپەروەری فەراهەم نەكرد و گەندەڵی لەناو نەبرد، ئەوە دیموكراسیەتێكی ساختە و ڕووكەشانەیە.
بۆ كورد دیموكراسیەت ئەركێكی دیكەشی هەیە: خەباتی سەربەخۆیی و ئینتیمای نیشتیمانی لە لای تاكی كورد بەهێز بكا، كە ئەمەش – بە داخەوە – لە گوتاری سیاسی دەسەڵاتی سیاسی ئێمەدا هەرگیز بوونی نەبووە؛ بەڵكو بە پێچەوانەوە، ئەوەی هەبووە كوشتنی ئەم ئینتیمایە بووە (كوشتنی ئینتیمایەك لە پێناو هەژموونی دەسەڵاتی حزبدا): ئێمە هەموومان بە نیشتیمانەوە – چارەگە سەدەیەكە – بووینەتە قوربانی ئەم هەژموونە چەپەڵە و ناشزانین لە ئایندەدا بەرە و كوێمان دەبا؟!
ئایا ئەمە تراژیدیای ژیانی سیاسی نەتەوەیەك نییە، كە دەسەڵاتی حزب – بێ باكانە – شەق لە نیشتیمان و گەلەكەی هەڵدەدا و لە ئاكامیشدا – وەك بینیمان – كاربەدەستانمان هێندەی دەبنە دۆستی داگیركەرانی كورد (داگیركەرانی خەڵكی كوردستان)، هێندە نابنە دۆستی گەلەكەیان (دۆستی خەڵكی كوردستان)؟

***

لە دوای 25 ساڵ، هەموو دەستەكەوتی حكوومەتی هەرێم (دەسەڵاتی پارتی و یەكیەتی) بۆ خەڵكی كوردستان، قەیرانی دارایی و بێ مووچەیی و زۆربوونی خۆكوشتنی هاووڵاتییەكانیەتی.

ئەوەی دەڵێم ئەمە و ئەوە دەستکەوتە باشەکانی حکوومەتی هەرێمە، تکایە با پێمانی بڵێ و بۆمانی بژمێرێ! بەڵێ ئەوە ڕاستە، هەموو دەستکەوتە باشەکان تەنها بۆ خەڵکێکی (چین و توێژێکی) دیاریکراو بووە، بەڵام زۆربەی خەڵك، نەك هەر هیچ دەستکەوتێکی ئەوتۆیان نەبووە، بەڵکو زەرەر و زیانی ماددی و مەعنەوی زۆریشیان کردووە.

ڕاستییەکەی هیچ دەستکەوتێك بە شەرعی و بۆ خەڵکی شایستە لە سایەی گەندەڵی و نادادپەروەریدا نایەتە دی؛ بەڵکو ئەوەی دیتمان تەنها زۆربوونی قەیرانەکان و نائومێدی خەڵك بوو؛ هەژارکردن و برسی کردنی خەڵك بوو… ئێمە ئێستا نازانین شانازی بە چ شتێکی حکوومەتی هەرێمەوە (دەسەڵاتی سیاسی کوردییەوە) بکەین؟ بە گەندەڵییەکەی؟ یان بە حزب حزبایەتییەکەی؟ بە دزیەکەی؟ یان بە ململانێ و شەڕە ناوخۆییەکەی؟ بە ستەمەکەی؟ یان بە دادپەروەرییەکەی؟ بە سیفەتە بنەماڵەییەکەی؟ یان بە سیفەتە نیشتیمانییەکەی؟ بە ڕۆحە خێڵەکییەکەی؟ یان بە ڕۆحە پێشکەوتووەکەی؟ بە ڕۆحە نەتەوەییەکەی؟ یان بە ڕۆحە ناوچەگەرییەکەی؟ بە زمانە کوردییە پێشکەوتووەکەی؟ یان بە زمانە کوردییە (ناکوردییە) تێکشکاوەکەی؟ بە حکوومەتە دوو ئیدارەییەکەی؟ یان بە حکوومەتە یەکگرتووە پەرلەمانییە هەڵبژێردراوەکەی؟…

ڕاستییەکەی هەرچەندەی سەر دێنم و دەبەم، حکوومەتی هەرێم (دەسەڵاتی کوردی) هیچ شتێکی (دەستکەوتێکی) ئەوتۆی نییە، تا وەك هاووڵاتییەکی کورد و کوردستانی شانازی پێوە بکەم؛ زۆر بە داخەوە ئەمە دەڵێم، پێم ناخۆشە، بەڵام چی بکەم؟ شتە ڕاستەکە بە لای منەوە ئەوەیە، کە لەم نووسینە کورتەدا باسم کرد... تۆ بڵێی بە هەڵەدا چووبم؟